

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİNDE YENİ DEĞERLER

Sevgi Gürtuna(*)

ABSTRACT

When we hear "Fine Arts" or "Education of Arts," we tend to think about the education of pupils of any age. When we consider the contents of a "Fine Arts Course" at university level, however, the results of this time-wise limited course are thought provoking. As educators, it is our responsibility to attempt at research and projects in order to seek the most successful approaches and best equipment; and to produce the projects that would best provide for students' needs. Learning should depend on the interpretation and synthesis of the student's knowledge and experiences; and it should be universal. In order to render and develop the student's creativity, a suitable environment is a must. Students should be directed to comprehend a shared culture and their own standing in it through courses on history of art and aesthetics; and they should be encouraged to ask questions, judge and strengthen their alternative creative skills. They should also be given opportunities to exercise critical thinking. A good point to start would be to avoid fears, prejudices, anxieties and doubts that hinder creativity. Our aim should always be to shape and enrich ideas, approaches and solutions in an exchange without any fixity.

Key words: Education, Fine Arts, New Trends

ÖZET

Güzel Sanatlar Eğitimi denildiğinde aklımıza her yaştaki öğrencinin sanat-kültür eğitimi gelmektedir. Üniversitede "ortak zorunlu ders" kapsamında verilen Güzel Sanatlar dersi söz konusu olduğunda ise, öğrencilere eğitimlerinin son basamağında verilen bu dersin getirdiği kazanımlar son derece sınırlıdır ve akla bazı sorular getirmektedir: Bireye çok daha erken yaşlarda verilmesi gereken sanat-kültür eğitimine öğrencinin bakışı nasıldır ve öğrencinin beklentileri ne derece karşılanmaktadır? Bu dersi öğretme yönteminin öğrencinin bilgisine, yaşam deneyimine katkısı nedir ve bu ders ne denli evrenselidir? Bu sorulardan yola çıkarak, yaratıcılığı engelleyecek korkular, önyargılar, kaygılar, kuşku ve sabit fikirler ortadan kaldırılarak işe başlanabilir. Her öğrencinin kendine özgü öğrenme biçiminden faydalanarak onlara yeni ufuklar açılabilir. Amaç, tutumları evrensel boyutta irdelemek, çözümleri karşılıklı bir alışveriş anlayışı içinde kalıplar içinde dondurmadan biçimlendirmek ve zenginleştirmek olmalıdır.

Anahtar sözcükler: Eğitim, Güzel Sanatlar, Yeni Eğilimler.

Çağdaş Bireyin Yetişmesinde "Güzel Sanatlar" Eğitiminin Yeri:

Platon, sanatı "usu bilgisizlikten ve aşırı duyarlılıktan kurtaran, insan düşüncesini usçuluğa ve tinselliğe yücelten bir etmen" olarak tanımlar (Kırıçoğlu, 2002, s. 14). Sanat eğitimi ise, bilincin, zekanın, yargılama ve usa vurma güçlerinin temelde dayandığı duyuların eğitimidir. Duyularla kazanılan estetik deneyimler, bütün düşünsel alanları ve bunlara bağlı tüm davranışları etkilediğinden duyuların eğitimi, insan bilincinin, zekasının ve yargı yeteneğinin temelini oluşturur. Kişinin kendini tanımlamasında ve kanıtlanmasında belirleyici özellikler taşıyan bu duyular, dış dünya ile sürekli ve uyumlu bir ilişki geliştirebilirse, toplumda tutarlı kişilikler yaratılmış olur (Kırıçoğlu, 2002, s. 24). Duyuların eğitiminde önemli yeri olan Güzel Sanatlar, sanat eğitimi terimleri dizgesinin: resim, heykel, mimari, grafik, dekoratif sanatlar ve fotoğrafı kapsayan "görsel-yoğurumsal sanatlar" alanında yer alır.

Güzel Sanatlar, sanat eğitimi ya da geniş anlamda, sanat-kültür eğitimi denildiğinde, akla her yaştaki öğrencinin eğitimi gelmektedir. Çağdaş bireylerin çok erken yaşlarda almaları gereken sanata ilişkin bilgi ve estetik değerlere, günümüz öğrencileri ne yazık ki eğitim-öğretim yaşamlarının son basamağında ve çok kısıtlı bir zaman sürecinde ulaşabilmektedirler. Üniversite öğrencilerinin "ortak zorunlu ders" kapsamında aldıkları Güzel Sanatlar dersi söz konusu olduğunda, kısıtlı bir zaman çerçevesinde verilen bu dersin getirdiği kazanımlar son derece sınırlıdır. Eğitim sistemimizdeki programlara bakıldığında, ortaöğretimde sanata ilişkin derslerin neredeyse hiç olmadığına tanık olunur. Bireyin bilgi birikimini, estetik değerlerini ve yargı gücünü geliştirmeyi amaçlayan sanat eğitimi, bireyin yetişmesinde önemli bir yeri olan "okul"un, görevini yerine getirmesine koşut olarak "yaşam-boyu eğitim" sürecinde yerini alacak, böylelikle de çağdaş ve yarınlarına güvenen nesillerin yetişmesi olanağı doğacaktır. Bu sorunlara çözüm üretmek, en başarılı yaklaşımları ve en iyi gereci bulabilmek amacıyla eğitimciler somut araştırmalara girişmek ve çağdaş yaklaşımları denemek zorundadırlar.

Güzel Sanatlar Eğitiminin Bireye Kazandırdığı Değerler:

Küreselleşen bir dünyada, internetin ve medyanın önemi nasıl tartışılmaz bir gerçek ise, çağdaş bireyin yetişmesinde sanat-kültür eğitiminin gerekliliği de o denli gerçektir. Sanat-kültür eğitiminin, "dilsel-sözsözsel" alanı yazın, "sessel" alanı müzik, "harekete dayalı sanatlar" alanı dans, "eylem sanatları" alanı tiyatro ve yaratıcı drama olarak sınıflandırılırsa, çağdaş bireyin yetişmesinde güzel sanatlar eğitiminin önemi daha iyi anlaşılır. Bu bilgilerden yola çıkarak sanatın bireye kazanımları şöyle sıralanabilir:

"Sanat aracılığı ile birey daha kolay iletişim kurabilir.

"Bireyin görsel okur-yazarlık kazanması kolaylaşır.

"Birey görmeyi öğrenir ve yaratmanın hazzını yaşar.

"Birey niteliksel ayırtımsamaya yönelik eleştirel düşünce gücünü kazanır.

"Bireye kendi kültürünün yanında diğer kültürleri de öğrenme ve değerlendirme olanağı verir.

"Bireye, duygu, düşünce ve imgelerini bir ürüne dönüştürmede yaratıcı davranış kazandırır.

"Kültürel ve toplumsal gelişmede katılımcı ve yaratıcı kişiler yetişmesine neden olur.

"Çok sayıda özgün sanat yapıtı görmek ve yapıtlardaki değerleri özümsemek, bireyde estetik algıyı geliştirir. Bu birikim yeni yapıtlar olarak yaratıcı kişilerce geleceğe aktarılır. (Kırışoğlu, 2002, ss. 47-51).

Yeni Yapılanmalar Bağlamında Fransa'da "Okulda Sanat" Projesi:

Avrupa Birliği ile bütünleşme sürecinde yoğun çaba harcadığımız bu dönemde, Avrupa Birliği üyesi ülkelerden biri olan ve tarihsel süreç içinde köklü sanat geleneğine sahip olduğuna inanılan Fransa, 1991 yılından bu yana eğitimde yeniden yapılanma konusunda emin adımlarla ilerlemektedir (Panier, 2001, s. 8). 1983 yılında Kültür ve Milli Eğitim Bakanlıkları arasında ilk anlaşmanın imzalandığı Fransa'da, Milli Eğitim Bakanı Jack Lang'ın öncülüğünde ve yoğun desteğiyle, 2000 yılında "Okulda Sanat" adlı 5 yıllık projenin yaşama geçirilme çalışmaları sürdürülmektedir. Bu proje kapsamında ilkokul, ortaokul ve lise öğretmenlerine sanat eğitimine ilişkin formasyonlar verilmektedir. "Eğitim-kültür işbirliği, sanat tarihinin öğretilmesi, sanatçının okulda etkinlik göstermesi ve kültüre ulaşmanın demokratikleşmesi" ilkelerine dayanan projenin (Bousteau, 2001, s. 69) yansımalarını görmek amacıyla Beaux Arts dergisi tarafından 2001 yılının haziran ayında, Fransa'nın farklı bölgelerinde yaşayan 11-19 yaş arasındaki 303 öğrenciye (173'ü ortaokul, 130'u lise öğrencisi) bir anket uygulanmıştır.

İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi (HAYEF) Öğrencilerinin Sanata Yaklaşımlarına İlişkin Bir Anket

Ülkemizdeki ders programlarına bakıldığında ise Güzel Sanatlar Liseleri dışında, ilk ve ortaöğretimde sanata ilişkin derslerin yok denecek kadar az olduğuna tanık olunur. Üniversiteye başlayan öğrenciler, 4 yıllık eğitim-öğretim süreçleri içinde Güzel Sanatlar dersini toplam 28 ders saati olarak almaktadırlar. İ. Ü. HAYEF öğrencilerinin % 99 oranında daha önceki eğitim basamaklarında sanata ilişkin bir ders almamış olmalarından kaynaklanabilecek belirgin bir isteksizlikle bu derse başlamaları, ödev amaçlı gidilen müze, sergi ve etkinliklerin zamanla zevke dönüştüğünün gözlenmesi böyle bir sorgulamaya neden olan etmenlerdendir.

Amaç

1997 yılında ülkemizde YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında temel eğitimin yeniden yapılandırılması çalışmaları göz önüne alınarak, HAYEF öğrencilerinin sanata yaklaşımlarını görmek ve Fransa'daki öğrencilerle karşılaştırma yapmak amacını taşımaktadır. Bu çalışma Beaux Arts dergisince gerçekleştirilen anketin İ.Ü. HAYEF öğrencilerine uygulanmasına dayanmaktadır.

Yöntem

Bu anket, 2001-2002 öğretim yılında, Yabancı Diller Eğitim Bölümü (İngilizce, Fransızca, Almanca Öğretmenliği), İlköğretim Bölümü (Matematik, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Sınıf Öğretmenliği) ve Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören ve Türkiye'nin değişik bölgelerinden gelen 17-19 yaşlarında, tesadüfi atama yöntemiyle seçilmiş 100 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Anketin ön testi, öğrencilere Güzel Sanatlar dersini almadan önce, son testi Güzel Sanatlar dersini aldıktan sonra uygulanmıştır. Veriler, yüzde (%) olarak değerlendirilmiştir. İsimlerini yazmadıkları için özgürce yanıtladıklarına inandığımız bu ankette öğrencilere 9 soru sorulmuştur. Bazı sorularda birkaç seçenek işaretlemek mümkün olduğundan toplam % 100'ün üstündedir.

Tablo 1-"Sanat sizin için....?" sorusuna HAYEF öğrencilerinin verdikleri yanıtlar (%) ile Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları

SANAT SİZİN İÇİN...	Güzel Sanatlar dersini almadan önce	Güzel Sanatlar dersini aldıktan sonra	Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları
Güzeldir	27	47	49
Hayal kurdurur	42	25	28
Gereklidir	30	28	22
Beni ilgilendirmez	0	0	15
Bir işe yaramaz	0	0	5
Fikrim yok	1	0	0

Tablo 1'de görüldüğü gibi her iki ülkede de sanat eğitimi almış öğrencilerin sanat hakkındaki öncelikli görüşleri "sanat güzeldir" şeklinde olmuştur. Tablodan çıkan sonuçlara göre, HAYEF öğrencilerinden sanat "beni ilgilendirmez" ve "bir işe yaramaz" diyen olmamıştır. Halbuki Fransa'daki sonuçlarda "beni ilgilendirmez: % 15", "bir işe yaramaz: % 5" oranındadır. Sanatın hayal kurdurduğu ve gerekli olduğu konusunda, iki ülke öğrencilerinin görüşleri birbirine yakındır.

Tablo 2-"Güzel Sanatlar dersi size neyi çağrıştırıyor?" sorusuna HAYEF öğrencilerinin verdikleri yanıtlar (%) ile Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları

GÜZEL SANATLAR DERSİ SİZE NEYİ ÇAĞRIŞTIRIYOR?	Güzel Sanatlar dersini almadan önce	Güzel Sanatlar dersini aldıktan sonra	Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları
Mutluluk	26	22	64
Mola-Dinlenme-Rahatlama	45	69	16
Klasik ders	22	7	11
Angarya	7	2	9

Tablo 2' de görüldüğü gibi, Güzel Sanatlar dersi, Fransa'da % 64 "mutluluk" çağrışımı yaparken, HAYEF öğrencilerinde % 69 oranında "mola-dinlenme-rahatlama" etkisi bırakmasının nedeni öğrencilere sorulduğunda; "çok sayıda görsel malzeme kullanımının bu etkiyi bıraktığı" yönünde olmuştur. Öğrencilerin olumsuz önyargıyla derse başlamalarına neden olabilecek "klasik ders" tanımının, % 22'den %7'ye oranda olumlu yönde gelişmesi ve bu dersi "angarya" olarak gören öğrencilerin düşüncelerinin 1/3 oranında azalması umut vericidir.

Tablo 3 "Güzel Sanatlar dersi diğer derslere göre nasıl bir önem taşır?" sorusuna HAYEF öğrencilerinin verdikleri yanıtlar (%) ve Fransa'da Yapılan araştırmanın sonuçları

GÜZEL SANATLAR DERSİ DİĞER DERSLERE GÖRE NASIL BİR ÖNEM TAŞIR?	Güzel Sanatlar dersini almadan önce	Güzel Sanatlar dersini aldıktan sonra	Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları
Daha fazla önemli	17	27	3
Daha az önemli	24	9	43
Eşit	59	64	54

HAYEF öğrencilerinin Güzel Sanatlar dersini aldıktan sonra, dersin diğer derslere göre daha önemli olduğunu düşünmelerinin nedeni, dersin klasik ders tanımından farklı olarak görsel-işitsel yöntemlerle işlenmesinin yanında diğer derslerle bütünleşerek aktarılması olabilir. HAYEF öğrencileri dersi aldıktan sonra, % 9 oranında "daha az önemli" olarak görünürken, Fransız öğrencilerde bu oranın % 43'lere çıkması ilgi çekicidir. HAYEF öğrencilerinin % 64, Fransız öğrencilerinin % 54 oranında güzel sanatlar dersinin diğer derslerle eşit önemde olduğunu düşünmeleri eğitimciler adına mutluluk vericidir.

Tablo 4:"Güzel Sanatlar dersi neye yarar?" sorusuna HAYEF öğrencilerinin verdikleri yanıtlar (%) ile Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları

SİZE GÖRE GÜZEL SANATLAR DERSİ NEYE YARAR?	Güzel Sanatlar dersini almadan önce	Güzel Sanatlar dersini aldıktan sonra	Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları
Kendine yeni ufuklar açmaya	78	79	44
Bir meslek edinmeye	0	0	35
Sanatçı olmaya	0	4	28
Yaşamı değiştirmeye	11	12	11
Hiçbir şeye yaramaz	3	0	10
Diğer	8	5	1

HAYEF öğrencileri güzel sanatlar dersinin bir meslek edinmeye yaramadığına inanırken, Fransız öğrenciler % 35 oranında meslek edinmeye

yaradığı görüşünde olması iki ülke arasındaki bir başka çarpıcı sonuçtur. Her iki öğrenci grubunun aynı düşüncede olduğu konu ise bu dersin onlara "yeni ufuklar açtığı" yönündedir. Dersi aldıktan sonra HAYEF öğrencilerinin "hiçbir şeye yaramaz" seçeneğini işaretlememiş olmaları biz sanat eğitimcileri adına olumlu bir gelişme olarak kabul edilebilir.

Tablo 5:"Okul yaşamı dışında sanatsal etkinlikleriniz nelerdir?" sorusuna HAYEF öğrencilerinin Verdikleri yanıtlar (%) ile Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları

OKUL YAŞAMI DIŞINDA SANATSAL ETKİNLİKLERİNİZ NELERDİR?	Güzel Sanatlar dersini almadan önce	Güzel Sanatlar dersini aldıktan sonra	Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları
Müzik veya şarkı	33	59	30
Video veya basın	3	3	28
Resim veya boyama	14	21	25
Tiyatro veya dans	54	55	20
Fotoğraf	11	17	12
Heykel	0	0	3
Hiçbiri	17	0	24

Bu soruda her iki ülkenin öğrencileri de birkaç seçenek işaretlemişlerdir. Öğrencilerin okul dışında sanata ilişkin konulardaki yaklaşımlarında en çarpıcı sonuçlardan biri "video ve basın" HAYEF öğrencilerinde, dersi almadan ve aldıktan sonra hiçbir değişiklik göstermeyip % 3 oranında iken, bu oran Fransa'daki öğrencilerde % 28'dir. Heykel konusuna ise iki ülkenin öğrencilerinin yaklaşımları da isteksizdir. Bir başka ilginç sonuç ise, bu dersi almadan önce "hiçbiri" seçeneği % 17 iken, dersini aldıktan sonra 0'a düşmüştür.

Tablo 6:"Bir sergiyi gezdiniz mi?" sorusuna HAYEF öğrencilerinin Verdikleri yanıtlar (%) ile Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları

BİR SERGİYİ GEZDİNİZ Mİ?	Güzel Sanatlar dersini almadan önce	Güzel Sanatlar dersini aldıktan sonra	Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları
Evet, ailemle	9	15	41
Evet, bir öğretmenle	8	5	26
Evet, yalnız veya arkadaşla	67	92	15
Hayır	18	0	26

Derslere başlamadan önce öğrencilerimizin en isteksiz oldukları konulardan biri de müze ve sergilere gitmektir. Avrupa Birliği ülkelerinde ilk öğretimden itibaren öğrencilerin bazı derslerini müzelerde ve sergilerde özgün sanat yapıtlarıyla birebir işledikleri bilinmektedir. Bunun yanında öğretimlerinin bütün

basamaklarında sanat dersleri aldıkları halde Fransa'daki öğrencilerin de özgün sanat yapıtlarına kayıtsız oldukları sonuçlardan anlaşılmaktadır. İlköğretim programlarında yer alan zorunlu müze ziyaretlerinin ülkemizde öğrenciler için çekici hale getirilmesi gerekmektedir. Müzeye gitmeden önce, öğrencilerin yaş gruplarına göre müze hakkında değişik derslerde verilecek bilgiler ve ödevler öğrencinin merakını ve güdülenmesini artıracaktır. Bir başka çarpıcı sonuç, Fransa'da öğrencilerin aileleriyle sergiye gitme oranı % 41 iken, bu oranın HAYEF öğrencilerinin Güzel Sanatlar dersini almadan önce % 9'da kalmasıdır.

Tablo 7:"Başarılı bir güzel sanatlar dersi hangi etkinlikleri içermektedir?" sorusuna HAYEF öğrencilerinin Güzel Sanatlar dersini almadan önce ve aldıktan sonra verdikleri yanıtlar (%) ile Fransa'da Yapılan araştırmanın sonuçları

BAŞARILI BİR GÜZEL SANATLAR DERSİ HANGİ ETKİNLİKLERİ İÇERMELİDİR?	Güzel Sanatlar dersini almadan önce	Güzel Sanatlar dersini aldıktan sonra	Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları
Boyamak, çizmek, heykel yontmak	5	5	49
Sanatı öğretmenle tartışmak	1	2	15
Sanat yapıtlarını incelemek	19	25	13
Bir sanatçıyla tanışmak	3	8	11
Bir müze veya sergiyi gezmek	13	9	10
Sanat hakkında utkun genişlemesi	46	49	-

Fransa'daki uygulamada "sanat hakkında ufkun genişlemesi" seçeneği yok iken, öğrencilerimizin eğilimleri göz önünde bulundurularak ankete kattığımız bu soru % 49 oranında seçilmiştir. HAYEF öğrencileri bu dersi "bir sanatçıyla tanışmak" yolunda bir araç olarak görmüyorken, "sanatı öğretmenle tartışmak" tan hoşlanmadıkları anlaşılmaktadır. Bu sonuç eğitimcilerin öğrencilerini tartışmaya yönlentici yöntemler bulması konusunda uyarıcı nitelik taşımaktadır. Fransız öğrencilerin bu konuda % 15 oranında daha cesur olmaları, Fransa'daki eğitim sisteminden kaynaklanan bir sonuç olmalıdır.

Tablo 8:"Sanatsal konulara ilişkin başlıca bilgi kaynağınız hangisidir ?" sorusuna HAYEF öğrencilerinin Verdikleri yanıtlar (%) ile Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları

SANATSAL KONULARA İLİŞKİN BAŞLICA BİLGİ KAYNAĞINIZ HANGİSİDİR?	Güzel Sanatlar dersini almadan önce	Güzel Sanatlar dersini aldıktan sonra	Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları
Okulda, sanat dersi	5	60	50
Günlük yaşam	40	25	25
Televizyon	39	13	12
Aile	1	2	7
İnternet	5	0	6

Fransa'daki öğrencilerin sanat konusunda internetten bilgi edinmeyi HAYEF öğrencilerinden ancak % 6 oranında fazla denerken, aile içinden de pek fazla bilgilenedikleri anlaşılmıştır. İki ülke öğrencilerinin de eşit oranda sanat-

sal konulara ilişkin başlıca bilgi kaynaklarının "günlük yaşam" ve "televizyon" olması ilgi çekici bir sonuçtur. Bir başka çarpıcı sonuç öğrencilerimizin sanata ilişkin başlıca bilgi kaynaklarının "okul" olduğu gerçeğidir. Yarının nesillerini yetiştirmede okula düşen görevin kesinlikle göz ardı edilmemesi, ders programları yapılırken sanat-kültür derslerine daha fazla yer verilmesi gerekliliği bu araştırmada bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Tablo 9:"Bu kişilerden hangisinin Güzel Sanatlar öğretmeniniz olmasını isterdiniz?" sorusuna Güzel Sanatlar dersi alan HAYEF öğrencileri ile Fransa'da "Okulda Sanat Projesi" kapsamındaki öğrencilerin verdikleri yanıtlar (%)

BU KİŞİLERDEN HANGİSİNİN GÜZEL SANATLAR ÖĞRETMENİNİZ OLMASINI İSTERDİNİZ?	HAYEF'te yapılan araştırmanın sonuçları	Fransa'da yapılan araştırmanın sonuçları
Leonardo da Vinci	57	37
Steven Spielberg	21	17
Jean Paul Gaultier	2	22
Loirel Hardi-(Charlie Lulu)	5	7
Diğer-(Lara Croft)	15	16

Öğrencilerimizin, Fransa'daki öğrencilerden % 20 daha fazla oranla Leonardo da Vinci'nin sanat öğretmenleri olmasını istemeleri sevindirici ve umut verici bir gelişmedir. Fransız öğrencilerden % 16 oranında oy olan, Fransa'da yaygın bir bilgisayar oyun kahramanı olan Lara Croft, ülkemizdeki tanınma oranı bilinmediğinden, öğrencilerimizin istedikleri bir kişiyi yazmalarını sağlamak amacıyla "diğer" seçeneği koyuldu. Bu seçeneğe "Mimar Sinan, Van Gogh, II. Abdülhamid, Salvador Dali, Atilla İlhan, Abidin Dino, Müzeyyen Senar, Fazıl Say" gibi yanıtlar gelirken, 3 öğrencinin "her sanatçının kendi alanında öğretmenim olmasını isterdim" biçimindeki yanıtı bu uygulamanın en umut verici açıklamalarından olmuştur. Fransa'daki araştırmayı değerlendiren kişiler arasında yer alan Fransız Yeşiller Partisi sözcüsü Stéphan Pocrain'in saptaması dikkate değer niteliktedir: "Eğer bir gün sanal hocalar sınıflamasında Lara Croft'un Leonardo da Vinci'nin yerini alması istenmiyorsa, okulun rolünün ne denli önemli olduğu unutulmamalıdır..." (Beaux Arts magazine, 12/2001, s. 79).

Sonuç

Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki ders programları (bkz: www.meb.gov.tr) ile Fransa'daki okul programları (bkz: www.education.gouv.fr) karşılaştırıldığında, ülkemizde sanata ilişkin daha az sayıda ders olduğu görülür. Ders programlarında sanata ilişkin derslerin azlığı, ülkemizdeki eğitimcilerin içinde yaşadıkları maddi ve manevi koşullar, okullarımızın fiziki yetersizliği, sanat eğitimi kuşkusuz olumsuz yönde etkilemektedir. Bütün bu koşullarda bile öğrencilerimiz Güzel Sanatlar dersine diğer dersler kadar önem veriyorlar ve Rönesans'ın dehası Leonardo da Vinci'yi sanat öğretmenleri olarak

düşlüyorlar. Okul, eğer hala öğrenimin merkezi ise, ders programları yapılırken, öğrencilere sayısız yararı olacak sanat derslerine ilköğretimden üniversiteye, eğitimin bütün basamaklarında yer verilmesi, göz ardı edilmemesi gereken gerçeklerdendir. Sanatın öğrenciler üzerindeki olumlu etkileri düşünüldüğünde zorunlu eğitim programlarında daha fazla yer hak ettiği de gerçektir.

Öneriler

Çağımızın gereksinimi olan yaratıcı, geleceğe dönük, gelişen bilgi teknolojisinin yeniliklerinden faydalanmasını bilen, düşünsel yetileri gelişmiş aydınlık bireyleri yetiştirmek söz konusu olduğunda, sanat-kültür eğitiminin önemi daha iyi anlaşılır. Öğrenme, evrensel olmasının yanında öğrencinin bilgi ve deneyimlerinin yorumuna ve bütünleştirilmesine de dayanmalıdır. Öğrencinin yaratıcılığının ortaya çıkması ve gelişmesi için öncelikle uygun ortam hazırlanmalıdır. Bu eğitim bağlamında, öğrenciler ortak kültürü anlamaya yönlendirilmeli, soru sorma, yüzleşme, yargılama ve alternatif yaratma becerilerini güçlendirerek eleştirel düşünceleri sağlanmalıdır.

Sanat eğitiminin Tarih, Coğrafya, Edebiyat, Türkçe, Sosyal Bilgiler ve Yabancı Dil gibi derslerle ve disiplinlerle bütünleşerek, sanat türlerini kucaklayan bir kapsamda işlenmesi düşünülmelidir. Kültür eğitimi, müze eğitimi (Özsoy, 2002), yaratıcı drama (San, 1990; San 1996) gibi çeşitli disiplinlerle zenginleştirilerek verilecek sanatlar eğitimi, yarının öğretmenlerinin "yaşam boyu eğitim"lerinin temel taşlarından biri olacaktır. Yaratıcılığı engelleyecek korkular, önyargılar, kaygılar, kuşku ve sabit fikirler ortadan kaldırılarak işe başlanabilir. Her öğrencinin kendine özgü öğrenme biçimi ve zeka alanları temel alınarak, estetik değerleri gelişmiş, çağdaş bireyler yetiştirmek tüm eğitimcilerin hedefi olmalıdır.

KAYNAKÇA

- Abacı, O. (2002). "İlköğretim Eğitiminde Öğretim Yöntemi Olarak Müzelerden Yararlanma", Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, 2000'li Yıllarda Öğrenme ve Öğretme Sempozyumu Bildiri Özetleri, İstanbul, 29-31 Mayıs 2002, ss. 439, 440
- Bousteau, F. (2001). "L'art à l'école, un projet politique", L'art à l'école, Beaux Arts magazine, (12) s. 69
- Kırıçoğlu, O. T. (2002). Sanatta Eğitim. Ankara : Pegem Ayayıncılık.
- Özsoy, V. (2002). "Sanat (Resim) Eğitiminde Müze ve Okul İşbirliği ve Müzeye Dayalı Bazı Öğretim Yöntemleri", Milli Eğitim Dergisi, ss. 153-154; <http://yayim.meb.gov.tr/yayimlar/153-154/ozsoy.htm> den alınmıştır
- Panier, E. (2001). "Art et enseignement", l'art à l'école, Beaux Arts magazine, (12), s. 8
- San, İ. (1990). Eğitimde Yaratıcı Drama, Ankara'da Yaratıcı Drama. Ankara : Ara Yayıncılık.

- San, İ. (1996).Yaratıcı Eğitim İçin Gerekli Yenilikler, Bir Sanat Eđitbilimci Gözüyle", Eđitimimize Bakışlar. İstanbul : Kültür Koleji Eğitim Vakfı Yayınları 1.
- San, İ. (1997)."Sanatla Eğitim zerine Yeni Düřünceler", Anadolu Üniversitesi Ulusal Eğitim Bilimleri Sempozyumu, 10-12 Eylül 1997